

Universitatea Babeș- Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Istorie și Filosofie
Anul universitar 2008-2009
Semestrul I

I. Informații generale despre curs, seminar lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Introducere în istoria antică a României. Curs – partea I (modul 7 săptămâni)

Codul: HR1102

Numărul de credite: 7

Locul de desfășurare: sala Bogrea - Clădirea centrală UBB;

Programarea în orar a activităților: conform orarului afișat.

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: prof. univ. dr. Ioan Glodariu

Informații de contact: ioanglodariu@yahoo.com

Ore de audiență: luni, miercuri orele 18-20

III. Descrierea disciplinei:

Obiectivele cursului constau în prezentarea evoluției istorice pe teritoriul României de la primele manifestări omenеști până la cucerirea romană (inclusiv).

Conținutul cursului. Cursul debutează cu precizarea domeniului istoriei vechi și periodizarea ei și continuă cu izvoarele istoriei vechi, cu cele două epoci ale pietrei, a bronzului, prima și a doua epocă a fierului, cu popoarele alogene (sciți, greci, celți, bastarni) și se încheie cu războaiele daco-romane de la începutul secolului II d. Ch. Evoluția istorică privește civilizația materială, cea spirituală și desigur istoria politică.

Competențele dobândite prin absolvirea disciplinei vizează predarea istoriei în învățământul secundar și primele elemente pentru cercetare și învățământul superior

Metode utilizate în cadrul predării: Predare, dialog.

IV. Bibliografia obligatorie: toate titlurile se găsesc la Biblioteca Central Universitară „L. Blaga” și la filiala Facultății de Istorie a BCU, str. C. Daicoviciu, nr. 2

Istoria românilor, vol. I, București 2001;

Istoria Transilvaniei, I, Cluj-Napoca, 2003

H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972

VI.Dumitrescu, Al. Vulpe, *Dacia înainte de Dromihete*, Buc. 1988

M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. 1-3, 1981.

D.M. Pippidi, D. Berciu, *Din istoria Dobrogei. Geți și greci la Dunărea de Jos din cele mai vechi timpuri până la cucerirea romană*, Buc. 1965

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei.

Support de curs, prezentare diapozitive, hărți – asigurate de facultate;

VI. Planificare / Calendarul întâlnirilor și a verificărilor / examinărilor intermediare

Săptămâna 1. Curs 1. Obiectul, periodizarea și izvoarele istoriei României. Paleoliticul. Epipaleoliticul (mezoliticul)

Concepte de bază, cuvinte cheie: metode de datare, cronologie, izvoare, paleolitic, mezolitic, habitat.

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 21-104

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 29-34

VI.Dumitrescu, Al. Vulpe, *Dacia înainte de Dromihete*, Buc. 1988, p. 1-21

M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. 1, 1981, p. 1-29

Săptămâna 2. Curs 2. Neoliticul, eneoliticul și epoca bronzului.

Concepte de bază, cuvinte cheie: neolitic, eneolitic, epoca bronzului

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 111- 294

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 34-50

VI.Dumitrescu, Al. Vulpe, *Dacia înainte de Dromihete*, Buc. 1988, p. 22-84

M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. 1, 1981, p. 45-60

Săptămâna 3. Curs 3. Prima epocă a fierului. Sciții pe teritoriul României. Întemeierea și istoria orașelor grecești de pe litoralul românesc al Mării Negre în sec. VII î.Ch. – I d. Ch.

Concepte de bază, cuvinte cheie: Hallstatt, colonizare, orașe- stat, civilizație greacă, civilizație romană

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 294-377; 533-616

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 51-66

D.M.Pippidi, D. Berciu, *Din istoria Dobrogei. Geți și greci la Dunărea de Jos din cele mai vechi timpuri până la cucerirea romană*, Buc. 1965

Săptămâna 4. Curs 4. A doua epocă a fierului, faza I –a (sec. V. – mijl. sec. II î.Ch) Istoria politică a daco-geților în sec. VI – II î.Ch. Celți și bastarni pe teritoriul României

Concepte de bază, cuvinte cheie: La Tene, autohtoni, alogeni, interacțiune culturală

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 451-528

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 67-79

Săptămâna 5. Curs. 5. Istoria politică a daco-geților de la sfârșitul sec. II î.Ch. până la războaiele daco-romane de la sfârșitul sec. I d. Ch. A doua epocă a fierului, faza a II-a (mijl. sec. II î. Ch - I d. Ch). Civilizație materială

Concepte de bază, cuvinte cheie: democrație militară, regat, civilizația fierului,

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 635- 671; 725-737; 748-776

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 79-90; 92-110

H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972, p. 5- 200

Săptămâna 6. Curs 6. A doua epocă a fierului. Structura societății. Viața spirituală a daco-geților.

Concepte de bază, cuvinte cheie: pături sociale, tarabostes, comati, practici religioase, pantheon, politeism.

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 737-747; 776-789

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 110-128

H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972, p. 201-273

M. Eliade, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol.II, 1981, p. 172-176

Săptămâna 7. Curs 7. Regatul lui Decebal. Războaiele daco-romane de la sfârșitul sec. I d.Ch. și de la începutul sec. II d. Ch.

Concepte de bază, cuvinte cheie: organizație statală, relații economice și militare

Bibliografie: *Istoria românilor*, vol . I, p. 672-720; 797-802

Istoria Transilvaniei, vol. I, p. 90-92; 128-136

H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972, p. 275-335

VII. Modul de evaluare.

Componentele de activitate a studenților care vor fi evaluate: verificări pe parcurs, participare activă la seminarii, întocmire de referate la seminar, cu pondere 40 % din nota finală; examen final cu pondere 50 % din nota; 1 punct din oficiu. Verificările pe parcurs și examenul final vor fi lucrări scrise.

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Prezența la ore: opțională în cazul cursului, obligatorie la seminarii

Condiții de prezentare la examen: prezența la seminarii în proporție de 70 %; parcurgerea a cel puțin 25 % din bibliografia opțională.

Modalități de recuperare: curs cu alte grupe din același an de studiu.

Frauda la examen: se sancționează cu eliminarea din examen

Contestațiile: se rezolvă de către titularul de disciplină.

IX. Bibliografia opțională:

Izvoare privind istoria României, I, 1964;

V. Pârvan, *Getica. O protoistorie a Daciei*, 1926;

C. Daicoviciu, *La Transylvanie dans l'antiquite*, 1945;

Istoria României, I, 1960;

Dicționarul de Istorie Veche a României, 1976;

Enciclopedia de arheologie și istorie veche a României, 1994;

R. Florescu, H. Daicoviciu, L. Roșu, *Dicționar de artă veche a României*;

Idem, *De la Zalmoxis la Genghis Han*, 1980;

D. Berciu, *Arta traco-getică*, 1968;

Idem, *Lumea celților*, 1970;

Idem, *Buridava dacică*, 1980;

I. Berciu, Al. Popa, H. Daicoviciu, *La forteresse dace de Piatra Craivii (Transylvanie, Roumanie)*, în Celticum, XII, 1965, p.115-124;

E. Comşa, *Neoliticul pe teritoriul României*, 1981

I.H.Crişan, *Burebista şi epoca sa*, ed a II-a, 1977;

Idem, *Spiritualitatea geto-dacilor*, 1986;

Idem, *Civilizaţia geto-dacilor*, I-II, 1993;

V. Crişan, *Dacii din estul Transilvaniei*, Sfântu Gheorghe, 2000

S. Dumitraşcu, V. Lucăcel, *Cetatea dacică de la Marca*, 1974

Vi. Dumitrescu, *Arta neoliticului în România*, 1968

Idem, *Arta preistorică în România*, 1974;

E. Iaroslavschi, *Tehnica la daci*, 1997;

G. Florea, *Ceramica pictată. Artă, meşteşug şi societate în Dacia preromană*, 1998;

G. Gheorghiu, *Dacii pe cursul mijlociu al Mureşului*, Cluj-Napoca, 2005

I. Glodariu, *Relaţiile comerciale ale Daciei cu lumea elenistică şi romană*, 1974;

I.. Glodariu, V. Moga, *Tezaurul dacic de la Lupu*, în Ephemeris Napocensis, IV, 1994, p.33-48;

I. Glodariu, E. Iaroslavschi, *Civilizaţia fierului la daci*, 1979;

I.Glodariu, *Aşezări dacice şi daco-romane la Slimnic*, 1981;

Idem, *Arhitectura dacilor (civilă şi militară)*, 1983

I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu, *Cetăţi şi aşezări dacice în Munţii Orăştiei*, 1988;

I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu-Pescaru, Fl. Stănescu, *Sarmizegetusa Regia, capitala Daciei preromane*, 1996;

I. Glodariu, V. Moga, *Cetatea dacică de la Căpâlna*, 1989;

N. Gostar, *Cetăţile dacice din Moldova*, 1969;

N. Gostar, V. Lica, *Societatea geto-dacică de la Burebista la Decebal*, 1984;

M. Gumă, *Civilizaţia primei epoci a fierului în sud-vestul României*, 1993;

A. Laszlo, *Începuturile metalurgiei fierului pe teritoriul României*, în SCIIVA, 26, 1975, p. 17-39;

V. Leahu, *Cu privire la conceptul de „perioadă de trecere la epoca fierului” pe teritoriul României*, în SCIIVA, 24, 1973, 3, p.477-484;

N. Lupu, *Tilişca. Aşzările arheologice de pe Căţanaş*, 1989;

I. Paul, *Vorgeschichtliche Untersuchungen in Siebenburgen*, 1995

D.M. Pippidi, *Contribuţii la istoria veche a României*, ed. a II-a, 1967;

D. Popescu, *Le tresor dace de Sâncrăieni*, în Dacia NS, II, 1958, p.157-206;

C. Preda, *Monedele geto-dacilor*, 1973;

Fl. Preda, *Procesul pătrunderii mărfurilor greceşti şi consecinţele acestuia în Dacia extracarpatică*, în Apulum, XI, 1973, p. 37-81

D. Protase, *Riturile funerare la daci şi daco-romani*, 1971;

A.Rustoiu, *Metalurgia bronzului la daci*, 1996;

Idem, *Fibulele din Dacia preromană (sec. II î.e.n-I e.n.)*, 1997

M. Rusu, *Începuturile metalurgiei fierului în Transilvania*, în vol. *In memoriam C. Daicoviciu*, 1974, p.349-360;

I.I.Russu, *Religia geto-dacilor*, în AISC, V, 1944-1948, p.61-139;

V. Sârbu, *Credinţe şi practici funerare, religioase şi magice în lumea daco-geţilor*, 1993;

V.Sârbu, G. Florea, *Imagine şi imaginar în Dacia preromană*, 1998;

M. Turcu, *Geto-dacii din Câmpia Munteniei*, 1979;

V. Ursachi, *Zargidava. Cetatea dacică de la Brad*, 1995, cap. V-VIII;
V. Vasiliev, *Sciții agatârși pe teritoriul României*, 1980;
V. Vasiliev, I. Al. Aldea, H. Ciugudean, *Civilizația dacică timpurie în aria intracarpatică a României*, 1991;
V. Vasiliev, *Probleme ale cronologiei Hallstatt-ului pe teritoriul României (I)*, în Acta MN, XX, 1983, p.33-57;
Idem, *Probleme ale cronologiei Hallstatt-ului pe teritoriul României (II)*, în Sargetia, XX, 1986-1987, p.64-80;